

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет

«Дніпровська політехніка»

Кафедра маркетингу

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри

Касян С.Я.

«28» серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи медіаграмотності»

Галузь знань	06 Журналістика
Спеціальність	061 Журналістика
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	«Журналістика»
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	8 кредитів ЄКТС (240 годин)
Форма підсумкового контролю	екзамен
Термін викладання	2-й семестр (3, 4 чверті)
Мова викладання	українська

Викладачі: проф. Бутиріна Марія Валеріївна

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи медіаграмотності» для бакалаврів спеціальності 061 "Журналістика"/ Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. маркетингу. – Д. : НТУ «ДП», 2024. – 15 с.

Розробники

- Бутиріна Марія Валеріївна – професор, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри маркетингу

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 061 Журналістика (протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.).

ЗМІСТ

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	4
3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	5
6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ.....	8
6.1 Шкали.....	8
6.2 Засоби та процедури	8
6.3 Критерії.....	9
7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	13
8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	13

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Журналістика» спеціальності 061 «Журналістика» здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф4 «Основи медіаграмотності» віднесено такі результати навчання:

ПР1	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань
ПР3	Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами
ПР4	Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
ПР11	Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою
ПР13	Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук
ПР18	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва

Мета дисципліни – формування медіакритичного мислення та компетентностей у царині безпечного використання медіа.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ПР1	ПР1.1-Ф4	Пояснювати власні дії та операції у процесі роботи з медіаконтентом на основі базових знань із медіаграмотності, медіасистем і механізмів функціонування інформаційного простору.
	ПР1.2-Ф4	Обґрунтовувати вибір способів аналізу, інтерпретації та оцінювання медіаповідомлень із використанням понять і підходів медіаграмотності та критичного мислення.
	ПР1.3-Ф4	Аргументовано пояснювати прийняті рішення щодо споживання, поширення та створення медіаконтенту з урахуванням етичних норм, безпекових ризиків і впливу медіа на суспільну свідомість.
ПР3	ПР3.1-Ф4	Застосовувати алгоритм критичного мислення до інформаційного продукту чи інформаційної акції
	ПР3.2-Ф4	Розуміти закономірності функціонування медіасфери у цифрову епоху
	ПР3.3-Ф4	Виявляти фейки, маніпуляції, напівправду, пропаганду, контент, створений з допомогою ШІ
ПР4	ПР4.1-Ф4	Здійснювати пошук інформації з різних джерел у медіапросторі (традиційні медіа, онлайн-ресурси, соціальні мережі, офіційні платформи) з урахуванням їх походження та надійності.
	ПР4.2-Ф4	Обробляти й систематизувати інформацію з різних джерел з метою її подальшого аналізу, інтерпретації та оцінювання змісту медіаповідомлень

	ПР4.3-Ф4	Аналізувати та критично оцінювати інформацію з різних джерел з позицій медіаграмотності, виявляючи маніпулятивні технології, дезінформацію та приховані смисли.
ПР11	ПР11.1-Ф4	Аргументовано й переконливо висловлювати свою думку з професійних питань
	ПР11.2-Ф4	Критично оцінювати патогенні явища в інфопросторі
ПР13	ПР13.1-Ф4	Передбачати можливу реакцію аудиторії на медіаповідомлення з урахуванням базових положень соціально-комунікаційних наук, особливостей сприйняття інформації та соціального контексту.
	ПР13.2-Ф4	Аналізувати вплив змісту, форми й каналу поширення інформації на сприйняття аудиторією медіапродуктів та інформаційних акцій.
	ПР13.3-Ф4	Оцінювати потенційні соціально-комунікаційні наслідки поширення інформації й обґрунтовувати коригування комунікаційних рішень з урахуванням прогнозованої реакції аудиторії.
ПР18	ПР18.1-Ф4	Грамотно комунікувати в мережевому просторі
	ПР18.2-Ф4	Ідентифікувати комунікаційні впливи і протидіяти їм

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Ф1 Вступ до журналістики	Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань
Ф3 Історія української та зарубіжної журналістики	Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота	аудиторн і заняття	самостійн а робота
лекційні	90	34	56	-	-	10	80
практичні	150	68	82	-	-	10	140
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
семінари	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	240	102	138	-	-	20	220

5 ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
-----------	------------------------------------	-------------------------

	ЛЕКЦІЇ	90
ПР3.1-Ф4 ПР11.2-Ф4	1 Передумови до формування медіакритичного мислення Причини і наслідки інформаційного перевантаження. Трансформації у медіасистемі. Зміни у професійних стандартах Проблема фейкотворення Принципи і алгоритм медіакритичного мислення.	10
ПР3.2-Ф4 ПР11.2-Ф4 ПР18.2-Ф4	2 Чинники медіаграмотності. Медіаграмотна людина: характеристики Складники медіаграмотності за Стейсі Гудменом. Конструктивістський підхід до медіа. Симулякри у медіапросторі. Селфі-культура. Поняття патогенного тексту. Тексти медіа з ознаками деструктивного впливу. Деструктивні інформаційні бульбашки. Експерименти з мережевою ідентичністю. Функції віртуальної ідентичності. Медіаекономічні процеси. Ринок людських особливостей. Монетизація контенту.	12
ПР3.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	3 Фактчекінг Принципи й об'єкти фактчекінгу. Поняття вердиктної лінійки. Види вердиктів, форми вердиктів у різних фактчекінгових ресурсах. Фактчекінгові ресурси України та світу. Фактчекінг і верифікація. Типологія фейків. Маркери фейків. Розпізнавання медіаконтенту, зробленого за допомогою ІІІ.	10
ПР3.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4 ПР13.1-Ф4 ПР13.2-Ф4 ПР13.3-Ф4 ПР11.1-Ф4	4 Інформаційна бульбашка Інформаційна бульбашка як стан інтелектуальної ізоляції. Праця Е.Парайзера "Бульбашковий фільтр: що Інтернет приховує від нас" (2011) Когнітивні викривлення, інспіровані бульбашками. Мотивоване міркування. Евристика доступності. Упередження. Фонові знання. Еспектації. Феномен камери відлуння. Критичне осмислення інформаційної бульбашки. Медіа-діста. Формування власної інформаційної бульбашки.	12
ПР11.2-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	5 Медіастереотипізація Теорія медіастереотипізації. Когнітивна і соціально-психологічна природа стереотипів. Стереотипотворення, стереотипізація, дестереотипізація. Генетичні витоки і формули стереотипів. Когнітивні структури з ознаками стереотипності. Структура стереотипів і її кореляція зі структурою рекламного впливу. Когнітивна конгруентність та когнітивний дисонанс, застосування їх у комунікаційному впливі. Бінарна опозиція ми/вони. Критичне осмислення стереотипів. Спростування стереотипів у медіа. Мова ворожнечі. Дискримінація груп людей	12
ПР18.1-Ф4	6 Соціальні мережі: ризики, небезпеки	12

ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	Ознаки мережевого середовища: гомофільність, щільність, вірусність. Небезпеки мережевої комунікації. Характеристики Телеграм-середовища: анонімність, неконтрольованість, оперативність, наявність інсайдерської інформації. Телеграм-канали чорного списку. Фейсбук, Інстаграм, Тік-ток: ризики та небезпеки	
ПР3.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	7 Пропаганда. Маніпуляції. Постправа. Історія впливів. Недиференційований підхід до реклами, ПР та пропаганди. Історія пропагандистського впливу: війна 1812 року, перша світова війна, друга світова війна, російсько-українська війна. Інтерес до масовидних явищ періоду першої світової війни. Теоретичні засади управління масами: кабінет Криля, праці У.Ліппмана, Г.Лассвела, Е.Бернейза. Моделі впливу: спіраль мовчання Н.Нойман, модель гейткіпера К.Левіна, модель медійного порядку денного. Менеджмент думок. Селекція фактів, деконтекстуалізація, реконтекстуалізація, простори сліпоти. Фейки як інструмент впливу на суспільство. Епоха постправа і її вплив на комунікації. Комунікації під час війни: теми, підходи, інструменти. Роль мемів і ситуативів у комунікаційній практиці.	12
ПР11.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	8. Медіатизація теми Чорнобильської катастрофи. Чорнобиль. Шляхи медіатизації та травматизації. Поняття колективної інфотравми. Наслідки замовчування інформації.	10
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	150
ПР13.2-Ф4 ПР13.3-Ф4	Обговорення проблематики документального фільму "Соціальна дилема"	15
ПР3.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	Розгляд і обговорення актуальних кейсів фактчекінгових ресурсів "Без брехні", "Нота Єнота", "Стопфейк", "Детектор медіа"	15
ПР11.2-Ф4 ПР11.3-Ф4	Ознайомлення з пребанкінговими іграми і технологією "Щеплення від фейків"	15
ПР11.1-Ф4 ПР11.2-Ф4	Дискусія на тему "Моя інформаційна бульбашка".	10
ПР11.1-Ф4 ПР11.2-Ф4	Командна вправа "Розробка інформаційної кампанії з медіаграмотності для різних аудиторій"	15
ПР1.1-Ф4 ПР1.2-Ф4	Аналітичний перегляд фільму-розслідування "Я - бот"	15
ПР1.1-Ф4 ПР1.2-Ф4	Розробка і презентація картографії гетеростереотипів	15
ПР11.1-Ф4 ПР11.2-Ф4	Російські пропагандистські наративи за типологією Держдепартаменту США: пошук прикладів.	10
ПР3.3-Ф4	Дискусія "Роль штучного інтелекту в журналістиці"	15
ПР3.1-Ф4 ПР3.2-Ф4 ПР3.3-Ф4	Робота з олімпіадними вправами Олімпіади з медіаграмотності "Фейкотреці".	15

ПР3.3-Ф4 ПР11.1-Ф4	Розробка інформаційної кампанії з розпізнавання медіапродуктів, зроблених за допомогою ІІІ	10
РАЗОМ		240

6 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до «Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1 Шкали

Оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок здобувачів вищої освіти різних закладів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень студентів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховується, якщо студент отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії здобувачів за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час екзамену за бажанням студента
	індивідуальне завдання	виконання завдань під час самостійної роботи		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних та індивідуальних завдань.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час екзамену має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожної складової опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3 Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

***Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК***

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
<i>Знання</i>		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
<i>Уміння/навички</i>		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної	Відповідь характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
діяльності або навчання	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово	Вільне володіння проблематикою галузі. Зрозумілість відповіді (доповіді). Мова: - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. Комунікаційна стратегія: - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції	95-100
	Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами.	90-94

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
♦ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ♦ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у	Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на: 1) управління комплексними проектами, що передбачає: - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді;	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ♦ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ♦ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ♦ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії	- контроль власних дій; 2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає: - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; 3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає: - використання професійно-орієнтовних навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; 4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає: - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації	
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	90-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7 ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Office365.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бутиріна, М. В. Постправда: істиною володіє той, хто контролює наративи. Медіанаративи: колективна монографія. Дніпро: Ліра, 2022. С. 4–16.
2. Бутиріна, М., Темченко, Л. Пост-Чорнобиль: шляхи медіатизації та травматизації. Медіасфера: локальне та глобальне. Колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро: Журфонд, 2021. С. 6–20.
3. Бутиріна, М. В. Стереотипи масової свідомості: особливості формування та функціонування у медіасередовищі: монографія. Дніпро: Слово, 2009. 368 с.
4. Бутиріна, М., Темченко, Л. Телеграм як середовище просування російських дезінформаційних наративів: канали, методи, фрейми. Communications and Communicative Technologies. 2023. Вип. 23. С. 69–77.
5. Бутиріна, М. В. «Щеплення» від фейків: пребанкінгові технології у формуванні медіакомпетенції. Соціальні комунікації у становленні та розвитку української державності та громадянського суспільства. Стратегіями, наративи, технології та смисли: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Запоріжжя: ЗНУ, факультет журналістики, 2022. С. 12–15.
6. Бутиріна, М. В. Видові прояви ксенофобії у мас-медійному дискурсі. Матеріали XII Всеукраїнської науково-теоретичної конференції «Українська періодика: історія та сучасність». Львів, 2018. С. 241–245.
7. Бутиріна, М. В. Ксенофобський дискурс: причини, масштаб, наслідки та уроки для медіа. Права людини та мас-медіа в Україні: Конспекти лекцій / за ред. І. Виртосу, К. Шендеровського. Київ: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2018.
8. Бутиріна, М. Медіафейки: замах на дійсність в епоху постправди. Актуальні тренди сучасного комунікативного простору: колективна монографія / за заг. ред. В. Д. Демченка. Дніпро: Грані, 2020. С. 13–25.
9. Гороховський, О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро: Ліра, 2017. 133 с.
10. Гороховський, О. М. Фактчек: практичний посібник. 2020. URL: <https://without-lie.info/laboratory/posibnyky/faktchek-practichnii-posibnyk/>
11. Костирко, Т. М., Корольова, Т. Д., Жигалкіна, М. С. Основи медіаграмотності: навчальний посібник. Миколаїв: НУК, 2019. 80 с.
12. Освітні практики із запобігання інфодемії, або Як не ізолюватися від правди: навчальний посібник / Волощенко О. (розд. 2, 3, 5), Дегтярьова Г. (розд. 2), Каліберда М. (розд. 1), Мокрогуз О. (розд. 3), Потапова В. (розд. 4), Шаламов

Р. (розд. 1) ; за ред. Волошенюк О., Євтушенко Р., Іванова В., Кулакова А. Київ: АУП, Інтерньюз-Україна, ЦВП, 2020. 68 с.

13. Шейбе, Ф., Рогоу, Ф. Медіаграмотність. Критичне мислення у мультимедійному світі / пер. з англ. С. Дьома; за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ: Академія Української Преси; Центр Вільної Преси, 2017. 319 с.

14. Butyrina, Mariia; Harkavenko, Yuliia. Disinformation During War: Trends of Fake News Distribution and Counteraction in Ukraine. 11.05.2022. URL: <https://simecinstitute.edu.bd/publications-blog-irc/>

Інформаційні ресурси:

15. Академія української преси. URL: <http://www.aup.com.ua>

16. Детектор медіа. URL: <http://detector.media>

17. Медіакритика. URL: <http://www.mediakrytyka.info>

18. Медіапсихологія і медіа освіта. URL: <http://www.mediaosvita.org.ua>

19. MediaLiteracy. URL: <http://www.medialiteracy.org.ua>

20. MediaSapiens. URL: <http://osvita.mediasapiens.ua>

21. FAKE OFF. URL: <http://fakeoff.org/uk>

22. Stopfake.org. URL: <http://www.stopfake.org>

23. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus

Відеоресурси:

1. «Війна – це мир». Небезпеки епохи постправди. <https://youtu.be/-l-kMF3IpF4?si=rwU758S57T9qatOW>

2. «Вірю у те, що читаю. Читаю те, у що вірю». Як створити інформаційну бульбашку правильно». <https://youtu.be/Gf9uM09rVL0>

3. «Знайди відмінності»: розпізнаємо фейки та маніпуляції» <https://youtu.be/BUnEu6t70Vs>

4. «Імперативи медіаосвіти в умовах війни» https://youtu.be/Vmqg_84NYTI?si=Ud7NEcU3fEOBOYwU

5. «Істина любить критику»: як розвинути медіакритичне мислення» <https://youtu.be/1yEsflHl22c?si=m60R8vfTDxfmJNSn>

6. «Фейкотроші»: як виявити і нейтралізувати медіафейки» <https://youtu.be/aeJ-822NgtY?si=VeFxxXlblwjbIR22>

7. «Чим жахливіше брехня, тим більш охоче у неї вірять». Як убезпечити себе від пропаганд. впливів. <https://youtu.be/uHVMc0IFKlQ>

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«Основи медіаграмотності»
для бакалаврів освітньо-професійної програми Журналістика»
зі спеціальності 061 «Журналістика»**

Розробник:
Бутиріна Марія Валеріївна

У редакції авторки

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19